

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w po-
łudnie i o godzinie 6-tej
wieczorem.

PRENUMERATA wyno-
si w Krakowie: miesię-
cznie 2 kor., kwartalnie
kor. 6, za jednorazowe
zanoszenie do domu do-
placa się 40 hal., za dwu-
razowe 60 hal.

Na prowincji: miesię-
cznie kor. 2 hal. 70, kwar-
talnie kor. 8. W państwie
Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za
wrasową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

Ozobna prenumerata na
wydanie wiecz. wynosi
miesięcznie w miejscu
z odnośnieniem do domu
1 koronę.

Numer połudn. 10 hal. wie-
szorowy 4 hal. Listy pła-
nicze przekazy na prenu-
meratę i inseraty, franco
do Administracji „Głosu
Narodu“. — Prenumeratę
oprócz upoważnionych a-
gencji przyjmuje każdy
urząd pocztowy w obrębie
monarchji i w państwie
niemieckiem. Reklamacje
nieopieczutowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Błędnie kopisów redakcja niezwra-
ca. Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głosu Narodu“ Kraków. Tel. Nr. 190

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1892 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Szupre.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowem „Głosu Narodu“, róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Od miejsca wiersza drobnem ismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, losowy, od wiersza 30 h. za pierwszy raz każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasak Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukas, M. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schlerl, R. Moses, Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Treviso, John F. Jones & Cis.

Nr. 450.

Kraków, piątek 4 października 1907 r.

Rok XV.

Od Administracji.

W obec nadchodzącego kwartału uprasza-
my o rychłe odnowienie prenumeraty.

„Głos Narodu“

będzie wychodził nadal w tych samych warun-
kach i z tym samym programem.

„GŁOS NARODU“

jest dziennikiem narodowym, katolickim i de-
mokratycznym, — i jedynym w Galicyi, który
w kwestyi żydowskiej zajmuje stanowisko nie-
zawisłe i broni jawnie interesów chrześcijań-
skich.

„GŁOS NARODU“

odkrywa i piętnuje wszelkie żydow-
skie nadużycia.

Kupcy i rękodzielnicy chrześcijańscy znaj-
dują w „Głosie Narodu“ szczerze i bezinteresow-
ne poparcie, w obec grożącej im nieustannej
i nie przebierającej w środkach konkurencji ży-
dowskiej.

Również rolnicy wszystkich stanów znaj-
dują w „Głosie Narodu“ gorącą obronę i zastęp-
stwo swoich interesów.

„GŁOS NARODU“

powinien być zatem w rękach wszystkich inteli-
gentnych przedstawicieli warstw pracujących,
jako organ polski katolicki i demokratyczny.

„GŁOS NARODU“

opiera się tylko na swoich czytelnikach, i od
nich czerpie wszystkie swoje soki żywotne.

Od ich liczby i poparcia zależy dalszy
jego rozwój.

„GŁOS NARODU“

powinien znajdować się w każdym polskim i
katolickim domu.

GŁOS NARODU“

posiada dokładne informacje ze wszystkich
działnie polskich i zamieszcza stałe koresponden-
cje z Warszawy i Petersburga.

Na przyszły kwartał przygotowała redak-
cja cały szereg sensacyjnych i zajmujących po-
wieści, oryginalnych i tłumaczonych.

W najbliższym czasie otrzymają czytelnicy
pierwszy arkusz dodatku powieściowego.

Prosimy czytelników o rychłe odnowienie
przedpłaty, i jednanie nam nowych prenume-
ratorów.

List sejmowy.

Lwów, 3 października.

Posłowie zastanawiają się teraz nad prze-
dłużeniem sesji... Gdyby parlament miał być
rzeczywiście zwołany na 8 lub 10 październi-
ka, zabrakłoby absolutnie czasu nie tylko na
uchwalenie reformy wyborczej, ale i na inne
ważne sprawy. Równoczesne zaś obradowanie
sejmu i parlamentu jest bardzo trudne, ponie-
waż prawie wszyscy członkowie Koła p. są tak
że posłami sejmowymi. Możliwy byłby pew-
ne wyjście, nie zamykając sesji, tak aby sejm
mógł być zwołany na pierwszą przerwę obrad
parlamentu. Jeżeli jednak otwarcie sesji pa-
rlamentarnej ulegnie zwłocze, w takim razie nie
trzeba będzie się uciekać do takich kombina-
cji, zwłaszcza, że zdaniem wielu sejm już te-
raz bezprawnie obraduje, gdyż mandaty posel-
skie wygasły we wrześniu...

Jakkolwiekby, nie można jeszcze prze-
widzieć czy i jak reforma wyborcza będzie
przeprowadzona. O kompromisie wszyscy mó-
wią, ale nikt nie potrafił dotąd wyluszczyć je-
go zasad. W klubach wielkie rozbieżności i zamie-
szanie, i to zarówno na lewicy jak na prawicy.
Ta ostatnia przechyliła się jednak stanow-
czo ku projektowi p. Bobrzyńskiego, godząc
się na pewne modyfikacje. Podobno jednak
wnioskodawca obstaje przy pluralności, która
znowu budzi zaciętą opozycję na lewicy.

Na razie spory toczą się około ustawy ł-
wieckiej, którą posłowie centrowi poprawili
cokolwiek zgodnie z życzeniami włościaństwa.
Prawica usiłuje udaremnić efekt poprawki p.
Skołyszewskiego, aby uniemożliwić tworzenie
włościańskich związków myśliwskich. Myśliwi
sejmowi twierdzą, że związki włościańskie bar-
dzo prędko wytepią zwierzyńcę w kraju, a na
wschodzie nie bardzo jest bezpiecznie uzbra-
jać włościan legalnie w broń palną. Trzeba do
brze znać stosunki, chcąc wiedzieć, czy te ar-
gumenty są słuszne i wystarczające, to jednak
jest pewnem, że każdą próbę stworzenia przy-
wileju łowieckiego dla „panów“, wyzyskują
ludowcy dla swojej agitacji.

Po za sejmem nie wiele nowości. Odbyło
się tu konferencja socjalistów żydowskich, w
sprawie utworzenia odrębnej partii żydowskiej.
Socjalistyczne organa podają opis obrad bar-
dzo bezbarwnie, w rzeczywistości były one nie
tylko ożywione, ale wprost gwałtowne. Żydzi
skakali sobie do oczu, a separatysty ciągle gro-
zili wystąpieniem z partji. Trzeba było gorą-
cych zakłęb p. Daszyńskiego, aby rozłam jesz-
cze na razie zażegnać. Zrobiono jednak ustę-
stwo dla separatyzmu, nadając żydowskiej so-
cjalnej demokracji pewien samorząd. Kiero-
wnictwo jednak „polityki krajowej“ pozostaje
nadal w rękach tak zw. polskiej partji socjali-
stycznej...

Bawi tu teatr ruski, który mimo bardzo wy-
sokiej stosunkowo subwencji krajowej zale-
dnie vegetuje. Artyści teatru wydali tu na-
wet broszurę, w której gorzko się żalą na swo-
je smutne położenie. Z cyfr tam przytoczonych
wynika, że dola artysty ruskiego jest rzeczy-
wiście nie do pozazdroszczenia. Biorą oni po 25

do 30 zlr. pensji, co według znanej sentencji
jest za mało żeby żyć, za dużo żeby umrzeć.
Oprócz tego każdy członek trupy musi pełnić
rozmaite funkcje. I tak jeden z nich jest arty-
stą dramatycznym, chorzystą i ...krawcem. Takie
stosunki panują co prawda w wielu tru-
pach prowincjonaln., ale te nie są subwencjo-
nowane... W każdym razie dziwnie się przed-
stawia w obec tego pretensja Rusinów, aby
we Lwowie budować wspaniałe gmach teatral-
ny kosztem pół miliona! Najpierw należałoby
pomyśleć o stworzeniu repertoaru, potem o lep-
szem opłacaniu biednych artystów, a wtedy
dopiero przyjdzie kolej na gmach...

Sobór rosyjski.

Od tak dawna zapowiadany sobór cerkwi
prawosławnej ma się niebawem stać rzeczywi-
stością. Po długich przygotowaniach Synod o-
głosił wreszcie zasady, na jakich ma się odbyć
ów sobór i zapowiedział stanowczo iż odbędzie
się on w Moskwie najdalej za kilka miesięcy.
Niewątpliwie, zwołanie soboru byłoby dla cer-
kwi prawosławnej i dla Rosji faktem niezmier-
nie doniosłym, gdyby sobór ten miał być re-
czywiście tem, czem być powinien, i czem był
przed Piotrem Wielkim, który jak wiadomo,
„zreformował“ cerkiew prawosławną. Trzeba
tu bowiem przypomnieć, że dawniej najwyższą
instancją cerkwi prawosławnej był sobór, a wy-
bierany na tym soborze patriarcha dzierżył naj-
wyższą władzę duchowną. Dopiero Piotr Wiel-
ki zniósł patriarchat wraz z soborem i ustano-
wił Synod, na czele którego postawił świeckie-
go urzędnika, zwanego „oberprokuratorem Świą-
tobliwego Synodu“. Jakie skutki wydała „re-
forma“ Piotra Wielkiego, wiemy o tem dosko-
nale. Cerkiew prawosławna stała się faktycz-
nie departamentem zarządu państwowo-policyj-
nego, nie mającym nic wspólnego ani z religją,
ani z potrzebami duchownymi wiernych. Naj-
wyższa rzekoma „władza duchowna“ cerkwi,
Synod, jest pionkiem w rękach wszechwładne-
go czynownika-oberprokuratora, który mianu-
je biskupów, rozstrzyga najzawilsze kwestje
dogmatyczne i kanoniczne, i jest faktycznie
najwyższą „głową“ cerkwi. Dostojnicy duchow-
ni, w razie najbliższego oporu rządowi wszech-
władnego oberprokuratora, są bezwzględnie u-
suwani z zajmowanych stanowisk. A trzeba tu
nadmienić, że urząd oberprokuratora synodu
piastowali nieraz ludzie, którzy jak nap. hr.
Tołstoj, byli jawnymi ateuszami!

Takie stosunki musiały rzecz prosta dopro-
wadzić cerkiew prawosławną do takiego spacie-
nia i zwyrodnienia, na jakie patrzemy obecnie.
Po za nielicznymi wyjątkami, całe duchowień-
stwo prawosławne to żadna jedynie zysków i
odnaczeń falanga czynowników, prowadzona
na pasku gubernatorów, a nawet policyi. Cer-
kiew prawosławna i jej całe wewnętrzne ducho-
we życie jest zależne od władz administracyj-
no-policyjnych. Jest właściwie bezduszną ma-
chiną, którą porusza w dowolnym kierunku
wszechwładny czynownik-oberprokurator. Na-
ciśnie jeden guziczek tej maszyny, a w całym
państwie rozpoczną się „dziękczynne“ modły,

nap. z powodu rozwiązania Dumy, naciśnię in-ny guzik, a cerkiew zacznie gromić konstytucjonalistów!

Ten stan zwyrodnienia cerkwi prawosławnej jest tak jaskrawym, że nawet hołdujące „istinnie ruskim“ ideałom „Now. Wremia“ nie stara się zataić tego faktu i z powodu zapowiedzianego soboru zdobywa się na dość surową krytykę stosunków cerkiewnych.

„Lud przywykł uważać — pisze dziennik ten — i społeczeństwo szło w tem za ludem, że Kościół prawosławny — to poprostu szereg cerkwi ze złotymi kopułami, gdzie w niedzielę zbiera się naród i tam się modli. To z jednej strony. A z drugiej — to szereg jakichś zmurszałych kancelarji, nazywających się konsystorzami duchownymi, gdzie nie można znaleźć żadnej racji, gdzie żadna sprawa nie kończy się prędzej, niż po wielu latach i gdzie „smarują“ (da ją łapówki urzędnikom). W ten sposób odprawianie nabożeństwa i łapownictwo były dwoma jedynymi konkretnymi, dotykającymi wyrazicielami „duchownego“ i „duchowieństwa...“

„Duchowieństwo prawosławne, wciśnięte w ramki tylko odprawiania nabożeństw i obrzędów, zaczęło wypełniać to coraz więcej machinalnie i całe prawosławie stopniowo przemieniło się w nieskończoną obrzędowość. Prawosławny obrządek i prawosławie utożsamiały się; wierzyć — to znaczyło wypełniać obrządy... Duchowieństwo zbijało się w kastę i kastowe interesy i troski, pensje, emerytury, nagrody, prerogatywy itp., pochłonęły całą uwagę duchowieństwa prawosławnego. Nawet wśród świeckich zachowało się więcej wrażliwości religijnej, więcej religijnego szukania prawdy, religijnego rozmyślenia...“

„Nowoje Wremia“ nawet w dalekich wiekach średnich już widzi różnicę pomiędzy Kościołem Wschodnim i Zachodnim, nie na korzyść pierwszego: „W wiekach średnich, przyznaje pierwszego: „W wiekach średnich, przyznaje „Nowoje Wremia“, Kościół (katolicki) dźwigał filozofję, bo ostatnia musiała tak lub inaczej odpowiadać na pytania, pozostawic jej przez Kościół i metafizykę kościelną. Kościół przyczyniał się do rozwoju prawa państwowego, wogóle jurysprudencki, już przez to, że zmuszał ją do samoobrony.“

Potrzebę zreformowania cerkwi prawosławnej uznaje więc nawet szowinistyczny organ rosyjskiej biurokracji. Czy jednak zapowiedziany Sobór dokona tego dzieła? Jest to rzecz co najmniej wątpliwa. Myśl soboru powstała równocześnie z pierwszym powiewem okresu wolnościowego. Rząd wprawdzie, rozwiąawszy uludy konstytucyjne, nie zaniechał myśli zwolnienia soboru, ale nie zaniechał niczego, aby uczynić zeń tylko nową komedię biurokratyczną. Nie pozostawiają pod tym względem żadnej wątpliwości wypracowane przez synod a ogłoszone obecnie postanowienia co do składu nadzwyczaj-

nego soboru kościoła rosyjskiego i co do trybu załatwiania spraw na tym soborze“.

Postanowienia te są ujęte w 14 artykułów. Wedle ich brzmienia, „sobór składa się z biskupów, kleru i osób świeckich“. Wszyscy biskupi prawosławni, zarządzający diecezjami, należą do soboru wprost z tytułu tej swojej godności, biskupi wikariusze zaś i biskupi emerytowani należeć będą do soboru tylko o tyle, o ile synod imiennie każdego z nich do tego powoła.

Obok biskupów diecezjalnych, którzy, mają tu głos wirylny, każda diecezja wysła na sobór po dwóch przedstawicieli, powołanych drogą wyborów: jednego — z ramienia miejscowego kleru prawosławnego, a drugiego z ramienia ludności prawosławnej świeckiej. Wszelako przedstawicielstwo to nie będzie oparte na czystej zasadzie wyborczej. Każde zgromadzenie diecezjalne wyborcze (złożone z obranych „ad hoc“ na zgromadzeniach parafjalnych przedstawicieli miejscowego kleru i ludności) obierze ze swojego łona po trzech kandydatów z kleru i po tyluż z ludności świeckiej. Z tej zaś potrójnej liczby obranych kandydatów biskup diecezjalny zatwierdzi (!) jako wysłańców na sobór, jednego duchownego i jedną osobę świecką.

Należy dodać, że osobnych przedstawicieli mieć też będzie w soborze duchowieństwo nadworne i duchowieństwo wojskowe. Do tego zaś, w miarę uznania (!) synodu, w soborze wezmą także udział delegaci klasztorów, akademji i innych instytucji kościelnych prawosławnych, oraz osoby prywatne.

Wszyscy szczerze soboru uczestniczyć będą w rozważaniu i rozstrząsaniu spraw; ale nie wszyscy będą je rozstrzygali: stanowienie i sporządzenie uchwał i decyzji sob. należy wyłączyć nie do biskupów (!!). Tym sposobem przedstawiciele niższego kleru i ludności świeckiej mają właściwie tylko głos doradczy, a decydować o „reformie“ cerkwi prawosławnej będą wyłącznie mianowani przez synod biskupi, tj. kreatury rządowe.

Że taki „Synod“ będzie tylko niesmaczną komedią odegraną pod tym tytułem przez biurokrację nie potrzeba dodawać. To też rosyjska prasa opozycyjna, która początkowo przypisywała wielkie znaczenie reformatorskie przyszłemu soborowi, obecnie nie ludzi się co do jego znaczenia. „Synod“ zbiera sobór — oświadcza lakonicznie „Rus“ — podług tej samej recepty, według której biurokracja już trzeci raz zbiera Dumę państwową. „A do słów „Rusi“ należy dodać, że o ile recepta na „prawomyślną“ Dumę zawiodła i niewątpliwie zawiedzie, to recepta Synodu, według której ma być zwołany sobór, z taką bezcelnością podaje go pod kurtelę policyjno-synodalną, że z pewnością i ta „najwyższa władza cerkwi prawosławnej“ będzie tylko wyrazem dążeń czynowników.

ze Grigor zbudził się i poszedł patrzeć! Nasłuchiwałem jeszcze i znowu krzyk. a potem cicho, to Grigor jęczał, a i pan krzyczał stojąc w oknie. Wtedy już wstałem i podszedłem pod okno, pytając co to? A pan mi na to „Był, mówił, był“ a teraz uciekł. Grigora zabił, on tam leży pod płotem. O Dymitrze Fedorowiczu, to wszystko mówił. Poszedłem szukać Grigora i znalazłem go. Leżał bez ducha i wcale się nie odzywał. Wtedy to taka zdjęła mnie chęć, taka chęć, że i oprzeć się nie mogłem, chciałem zaraz w tej chwili skończyć, dopóki Grigor leży bez czucia i nie widzieć nie może. Wróciłem wtedy do pana i mówię. „A ona tu jest, Agrafia Aleksandrowna, przyszła, prosi by wyjść“ Uwierzył zaraz i ucieszył się jak dziecko. „Gdzie? pyta „gdzie“. „Tam“ mówię „stoi w ogrodzie niech pan drzwi otworzy“. Patrzy przez okno i wierzy, to nie wierzy, a boi się otworzyć drzwi. Ee! myśle, to już źle kiedy on i przedemną strach czuje, aż się nogi podemną ugięły, ze strachu, że nie otworzy mi drzwi i nie wpuści do pokoju, a wtedy by wszystko przepało. Wtedy przyszło mi na myśl wystukać umówione znaki i dziwno na słowa mi nie wierzył, a gdy tylko znaki wystukałem, zaraz drzwi otworzył. Wszedłem, ale on stoi zagradza mi drogę, abym nie szedł dalej. „Przyprowadź ją tutaj“ mówi.

— A ja mu na to: A kiedy boi się wejść krzyku się zlekła i schowała się w krzaki. Niech ją pan sam zawoła, przed okno. A on, jakby coś czuł, nie chce odemnie odejść, ja pierwszy podszedłem do okna, wychyliłem się i zacząłem wołać.

— Ona tu jest, śmieje się do pana. Jak tylko to posłyszał, że się to w niej bezrozumnie kochał, skoczył do okna i cały się wysu-

Bierny opór na kolejach.

Na liniach kolejowych czeskich i morawskich wybuchła przed kilku dniami bierna rezystencja służby kolejowej. Rezystencja obejmuje tylko linje prywatne, należące do Towarzystwa kolei państwowych i linje północno-zachodnia.

Na prywatnej kolei południowej Dyrekcja zażegnała w ostatniej chwili wybuch obstrukcji znacznymi koncesjami dla robotników. Na liniach państwowych i na kolei północnej robotnicy pracują normalnie.

Dziwnym jest ten sposób walki robotnika o lepszą płacę. Robotnik nie ryzykuje, nie zużywa funduszu strejkowego, otrzymuje zwykłą płacę. Robotnik wykonywa tylko ściśle swe powinności według regulaminu ruchu i służby.

Taka obstrukcja jest jednak w służbie kolejowej groźną ofensywą, wywołuje niesłychany zamęt i opóźnienia w ruchu kolejowym, a w rezultacie doprowadza nieraz do wstrzymania ruchu.

Takie stosunki powstać mogą na kolejach wobec starego regulaminu służbowego nie dostosowanego do potrzeb obecnego ruchu przewozowego.

Tej legalnej a skutecznej broni chwyciła się służba kolei prywatnych i nie ulega wątpliwości, że wyjdzie z walki zwycięsko.

Robotnicy wymienionych wyżej linii kolejowych zorganizowani w t. zw. „koalicję kolejową“, przedłożyli jeszcze w lipcu swe życzenia w sprawie uregulowania płacy władzom i domagali się od nich szybkiej i stanowczej odpowiedzi.

Dyrekcje kolejowe odraczały odpowiedź, a przede wszystkim nie chciały uznać „koalicji“ za przedstawicielkę ogółu służby kolejowej.

Pod groźą powstania obstrukcji i za interwencją ministerstwa obiecały wreszcie przedłożyć radom administracyjnym kolejowym plan regulacji płac robotników.

Rady administracyjne kolei zebrać się miały dnia 2 i 3 b. m. by zatwierdzić przedłożone projekty. Komitet wykonawczy „koalicji“ uchwalił wobec tego zacząć z ogłoszeniem obstrukcji.

Niespodziewanie jednak uchwalili robotnicy kolei północno-zachodniej w Wiedniu rozpocząć obstrukcję wbrew uchwale komitetu. Powodem tej nagłej decyzji była pogłoska, że regulacja płac wypracowana przez Dyrekcję kolei, nie zaspakaja wszystkich żądań robotników.

Obstrukcja objęła w Krótkim przeciągu czasu wszystkie linie czeskie i morawskie. Przyłączyli się do niej robotnicy wszystkich kategorii oprócz zwrotniczych. Ci ostatni bowiem ze względu na odpowiedzialność, jaka na nich ciąży, nie mogą opóźniać ruchu pociągów. Tak-

ną, wypatrując. Wtedy to wzięłem ze stołu żelazny przycisk, ten, pan wie co tam zawsze leży, przeszło trzy funty waży i rozmachnąwszy z całej siły, uderzyłem go w ciemność.

— Osunął się odrazu bez jęku, a ja poprawiłem drugi i trzeci raz. Wtedy dopiero zważył się na ziemię, na wznak, cały we krwi. Otarłem przycisk, opatrzyłem swoje ubranie, żadnej na mnie plamki, nigdzie krwi nie bryzgnęła.

— Poszedłem w ką, wyjąłem pieniądze z za obrazu, rzuciłem kopertę na ziemię i różową wstążeczkę. Poszedłem do ogrodu, trzęsąc się jak w febrze, poszedłem do tej jabłoni z dziuplą, pan wie. Dawno już sobie to miejsce upatrzyłem, zawiązałem pieniądze w papier, potem w przygotowaną umyślnie szmatkę, i zasunąłem je głęboko w wydrążony pień. Leżały tam dwa tygodnie, zabrałem je potem, gdy mnie już ze szpitala wypuszczono.

— Poczeka! — pochwycił znowu Iwan — a drzwi! Jeśli ty je otworzyłeś, to nie mógł ich widzieć Grigor, który leżał wtedy nieprzytomny.

— A on przecież uparcie dowodzi, że widział je otwarte i to największa poszlaka przeciw Dymitrowi.

— Grzegorzowi wydało się, a to uparty człowiek, jak raz coś sobie wyobrazi, to już nie odstąpi, ja go znam.

— To już tak na pana szczęście wypadło, bo przez te drzwi z pewnością jutro sędziowie pana Dymitra skazają.

— Słuchaj! — mówił Iwan — chciałem cię jeszcze o wiele rzeczy zapytać, ale nie wiem, nie pamiętam, gubię się w tem. Powiedz mi, przynajmniej jedno, dla czego rzuciłeś na po-

Bracia Karamazow.

(ciąg dalszy.)

— Przynieśli mnie do mieszkania Grigora, a Marta ułożyła mnie za przegródką, jak to zawsze robiła, gdy byłem chory. Ona była dla mnie od małości bardzo dobra. Leżałem tam jęcząc z cicha, a wciąż czekałem, na Dymitra Federowicza.

— A gdyby nie był przyszedł?

— Tęby się nic nie stało. Bez niego nie odważyłbym się.

— Dobrze, dobrze. Mów tylko wyraźnie, bo nie zupełnie cię rozumiem.

— Byłem pewien, że Dymitr Fedorowicz przyjdzie, tak go już usposobiłem. Wiedząc o znakach mógł się łatwo przedostać do wnętrza domu, i zabić Fedora Pawłowicza.

— Czekaj! przerwał Iwan. Gdyby go zabił, toby i pieniądze zabrał. To ja wzmówiłem w niego, że Fedor Pawłowicz trzyma je pod poduszką, a to nie było prawdą. Przecież byłoby to bardzo głupio trzymać pieniądze pod poduszką, każde dziecko to pojmie, a mimo to wszyscy uwierzyli i sąd i adwokaci. Głupie ludzkie sądy. Pieniądze trzymał Fedor Pawłowicz w skatulle pod kluczem, a potem ja sam mu doradziłem, aby je ukrył w kącie, za obrazami, bo ich tam nikt szukać nie będzie.

— Gdyby więc Dymitr Fedorowicz zabił, to najpewniej uciekłyby z pośpiechem, jak robi każdy morderca, albo też aresztowanoby go. A zawsze ja bym zabrał pieniądze, tej samej nocy jeszcze, albo na drugi dzień.

— A dalej co? Mów.

— Leżałem nasłuchując. Ktoś krzyknął tak,

że niżsi urzędnicy wykonują bierny opór. Równocześnie robotnicy w ogrzewalniach i warsztatach kolejowych zastrejkiwali, by przynieść pomoc obstrukcyi. Dotychczas bierze w obstrukcyi przeszło 70 tysięcy ludzi.

Skutki obstrukcyi dają się już uczuć dotkliwie w ruchu przewozowym. Pociągi osobowe kursują z coraz większym opóźnieniem. Kierownictwo obstrukcyi wydało do robotników kolejowych polecenie, by nie przeszkadzali prawidłowemu ruchowi pociągów osobowych, atoli wobec zatłoczenia stacyj wozami towarowymi z natury rzeczy i ruch pociągów osobowych doznaje poważnej przeszkody. Wszystkie prawie stacje przepelnione są obecnie pociągami, ładowanie odbywa się z „prawidłową” powolnością. Np. stacja Stadlau posiadająca 36 torów jest wozami tak zapchaną, że pociągi muszą zatrzymać się przed stacją. To przepelnienie stacyj doprowadzić może w krótkim czasie do zupełnego zatrzymania ruchu pociągów osobowych.

Rada administracyjna kolei północno-zachodniej uchwaliła już wczoraj podwyższyć pobory służby kolejowej. Atoli główny komitet robotników wydał polecenie, aby obstrukcyę stosować w jeszcze wyższym stopniu. Koncesye bowiem dla robotników są niewystarczające. Równają one obecne płace stałej służby kolejowej z poborami na kolejach państwowych. Moc obowiązującą posiadają od 1 października. Płace zaś personelu robotniczego uregulowane zostaną odpowiednio do miejscowych stosunków indywidualnych. Niezdolni do pracy, wdowy i sieroty po kolejarzach mają otrzymywać regularne wsparcia.

Rada Tow. kolei państwowej powzięła prawie identyczne uchwały. Zamierza ona nadto podwyższyć płace robotników akordowych i skrócić czas pracy w warsztatach. Robotnicy warsztatowi otrzymaliby na przyszłość stałe urlopy.

W odpowiedzi na te koncesje komitet kolejarzy wysłał do dyrektora kolei północno-zachodniej deputację, aby mu oświadczył, że nie zgadza się na koncesje, atoli gotów jest rozpocząć rokowania z dyrekcją. Dyrektor jednak oświadczył, że nie wdaje się w żadne rokowania i nie przyjął także ofiarowanego mu memorjału, oraz wezwał deputację, aby czekała na następne wydanie dziennika rozporządzeń dyrekcji, a z niego się dowie o reformach jakie są zamierzone. Deputacja opuściła rozgoryczona kancelarię dyrektora.

Obstrukcja zaostrzyła się jeszcze i dlatego, ponieważ zamierzają przyłączyć się do strejku robotnicy węglowi na dworcu kolei państwowej w Wiedniu i robotnicy pracujący przy naprawie toru.

Obecna rezystencja kolejowa może w przyszłości i handlu zachodnio-austriackim wywołać ciężkie przesilenie, gdyby potrwała czas dłuższy. Dowóz buraków do cukrowni, mięsa,

mleka do miast, węgla i surowców do fabryk może uleść zwłoce i tem samem wywołać komplikacje w intensywnem życiu gospodarczem wielkich miast zachodnio-austriackich. Dlatego w interesogospodarczym wszystkich warstw ludności, leży rychło jej zakończenie.

Ministerstwo kolejowe powinno wpłynąć na władze kolei prywatnych, by przez odpowiednie koncesje zażegnały rezystencje.

KRONIKA.

KUPUJĄCE TYLKO U CHRZEŚCIJAŃ!

Kraków, 4 października

— **Kalendarzyk kościelny.** Dziś w piątek Franciszka Serafickiego; w sobotę Placyda i Flawii panny męczenników.

— **Kalendarzyk astronomiczny.** Wschód słońca rozpoczyna się o godzinie 5 minut 46, zachód przypada o godzinie 5 minut 14; długość dnia godzin 11 minut 28.

— **Nabożeństwa.** W niedzielę w kościele OO. Dominikanów uroczystość Różańcowa; przed południem suma po południu wielka procesja z Ewangelią po Rynku głównym. Przez całą oktawę nabożeństwo z kaziemianami na sumie i niesporach.

W kościele Najświętszej Panny Marii w niedzielę o godzinie 9 uroczysta wotywa cechu kuźnierzy w kaplicy Najśw. Panny Marii Różańcowej na górze.

— **Wspólna adoracja mężka Najświętszego Sakramentu** w kościele S.S. Felicjanek na Smoleńsku z powodu procesji różańcowej nie odbędzie się 6-go b. m. lecz w następną niedzielę 13-go października b. r. po poł. od godz. 3-iej do 4-tej.

— **Urodziny cesarza.** Dziś rano jako w dzień urodzin Cesarza odprawione zostały nabożeństwa dla młodzieży szkolnej.

W katedrze na Zamku odprawił uroczystą mszę św. biskup ks. sufragan Anatol Nowak wobec J.E.M. ks. kardynała Puzyny, przed stawiciele wszystkich władz politycznych, autonomicznych oraz senatu Un. Jag. i weteranów wojskowych.

W kościele św. Piotra odprawił nabożeństwo proboszcz wojskowy ks. Vonesz w asystencji duchowieństwa wojskowego, wobec komendanta korpusu gen. Steinsberga, wobec generalizacji, korpusu oficerskiego i delegacji wszystkich pułków. Po nabożeństwie deflowały pułki krakowskie przed komendantem korpusu.

— **W „Eleuterji“** Rynek 17 II p. wygłosi w niedzielę 6 b. m. punktualnie o 7-iej wieczór p. Włodzimierz Żuławski odczyt p. t. „Synteza Tatr“. Wstęp dla wszystkich wolny; goście mile widziani.

— **Z Pałacu sztuki.** Po dwudniowej przerwie otwartą została nowa wystawa, na którą prócz osobno w „Świetlicy“ urządzonej zbiorowej wystawy prac, p. H. Uziębły złożyły się dzieła następujących artystów:

FRANCISZEK COPPEE.

Rekonwalescent.

(Ciąg dalszy).

Podróżny obrzuca szybkim spojrzeniem czerniałe wieże Kasztelu z czasów Karola V i olbrzymie platany na promenadzie, zgięte pod kątem pięćdziesięciu stopni pod ciągłym naporem mistralu, poczem omnibus kolejowy wiezie go po przez kilkanaście krętych ulic, by wyrzucić przed hotelem.

Młodzieniec polyka czempredzej śniadanie, niecierpliw, jak każdy nowicjusz w podróży, zasiadłszy na samym końcu długiego stołu hotelowego, którego podejrzana czystość i kuchnia na oliwie są już zupełnie hiszpańskimi, po uporeczywych a bezskutecznych wysiłkach rozmoczenia w szklance wina, co zarówno, jak Kasztel musi pochodzić z czasów Karola V, wychodzi na miasto, ażeby je zwiedzić, oraz złożyć wizytę hrabinie Pujade, do której ma od doktora Damain list polecający.

Pani ta mieszkająca zaledwie o kilka kroków od hotelu na uliczce, podobnej do łożyska wyschłego strumienia, w domu wąskim i odrażającym, mającym pozór więzienia, z oknami okratowanymi, jakby w Seville lub Toledo. Feliks pociąga za zardzewiały łańcuch, wiszący przy drzwiach, — drzwiach niskich, okrągłych, opatrzonych okienkiem, nabitych wielkimi gwoździami i potężnym zamkiem, jednych z tych drzwi, które wyglądają jakby nie służyły do wchodzenia, po długim oczekiwaniu spostrzega, że się one uchylają, i ukazuje się w nich pomarszczona twarz oraz kaptur starej służącej z martwymi oczyma.

Augustynowicza, J. Czajkowskiego, Fabijańskiego, Filipkiewicza, Hofmanna, Jakimowicza, Kamockiego, Karpińskiego, Kondratyńki, Kutewa, Macholskiego, Malczewskiego, Paciorka, Pautscha, Pocięchy, Pieńkowskiego, Raszki, Rozenbluma, Rychtera, Seifmanównę, Sichulskiego, Sikorskiej, Trębacza oraz najświeższy rysunek St. Wyspiańskiego. Wystawa potrwa przez cały październik.

— **Z teatru miejskiego.** Zeszłoroczne powodzenie komedji Shawa „Ojciec marnotrawny“ przysparza niewątpliwie zainteresowania sobotniej tego autora premierze „Przemysł pani Warren“. Kasa zamawiań zawiadamia, że bilety na przedstawienie sobotnie są już na wyczerpaniu. Wobec żądania publiczności poza krakowskiej, by „Szkoła“ grana była w niedzielę najbliższą i wobec powtarzania „Szkoły“ w tygodniu następnym, „Przemysł pani Warren“ grany będzie w tygodniu przyszłym tylko raz jeden t. j. we czwartek.

Sezon przedstawień popołudniowych rozpoczyna się w niedzielę najbliższą „Piastami“ pani Marcinowskiej. Dyrekcja pragnie piękną sztukę tę uprzęścić bowiem i tym warstwom, które z teatru korzystają pod warunkiem cen jak najbardziej niższych.

„Cenzor moralności“ wesola krotochwila p. Nikorowicza będzie dziś odegrana po cenach popularnych. Sztuka ta zyskała już sobie popularność swoim wesołym nastrojem. Kto chce zabawić się bez trudu niech idzie dziś do teatru.

— **Wścigi szosowe,** które odbyły się w niedzielę przyniosły oddziałowi kolarskiemu nowego mistrza, w osobie druha Jana Weissa, który zdobył szarfę, przebywszy 30 klm. w 1 godz. 3 min. 49 sek.; po nim zdobyli nagrody: druh Surowiecki, w 1 godz. 4 m. 12 sek. i Fiegwer w 1 godz. 7 m. 16 sek. Poprzedni mistrz druh Ignacy Weiss nie ubiegał się w tym roku o tytuł mistrza oddziału krakowskiego „Sokoła“. W biegu „starszych“ (5 kilometrów) pierwsz do mety dojechał druh Bajorek w 12 m. drugi druh Skaza w 12 i 12 sek. trzeci druh Bęknier w 17 min. W biegu „ogólnym“ (10 kl.) zdobyli nagrody: druh Wojaś, Pietron, Kleczka, L. Górka, Stan. Stefański, St. Gróczyński, Surowiecki i M. Fiegwer.

— **Z Towarzystwa ogrodniczego.** Na wczorajszym posiedzeniu przewodniczący prof. Janeczowski wspominał o stracie, jaką doznało Towarzystwo przez śmierć śp. K. A. Potockiej, swej zasłużonej protektorki i założycielki. Na pogrzebie reprezentowane było Tow. przez przewodniczącego i podskarbiego, a stosując się do woli zmarłej, wyznaczył wydział zamiast wieńca na trumnę datek 50 kor. na ochronki krakowskie. Pamięć zmarłej uczcili obecni przez powstanie. Podskarbi p. Mueldner zawiadamia o wpływie zapomóg na cele Tow. w sumie 8.600 kor. ze strony ministerstwa rolnictwa i wydziału krajowego, tudzież o przyjęciu nowych

— Czy pani hrabina Pujade przyjmuje? — zapytał podróżny.

— Pani hrabina i panią są w kościele.

— Zabawię tutaj jeden dzień tylko... Czy będę mógł zobaczyć się z paniami trochę później?

— Nie wiem.

Przyjęcie nie jest zbyt zachęcające. Feliksowi nie pozostaje nic innego, jak zostawić służącej swój bilet oraz list polecający doktora.

— Doprawdy, — myśli, oddalając się, — jeśli mam wnieść z ponurego wyglądu mieszkania i z miny tej służącej, podobnej do starej maszyny do modlitw, to ładnie wpadłem. O czem myślał poczciwy doktor, każąc mi się zapoznawać z temi czarownicami?

O dwadzieścia kroków dalej wszakże gniew go opuszcza, — gdyż przy końcu ulicy znajduje się niespodzianie na małym placu, pełnym gwaru i słońca. Tam, przed portykiem kościoła, od góry do dołu pokrytego rzezbami delikatnymi jak skórka melona, odbywa się targ, a zapach cytryn i róż przesyca powietrze. Obrazek czysto hiszpański, ilustrowany dźwięcznym narzęciem katalońskim. Artysta — paryżanin, który podróżuje poraz pierwszy w życiu, staje w zachwycie wobec tego malowniczego i nieznanego widoku. Leżą tu całe stosy złocistych pomarańcz, brzoskwiń, pomidorów, karczochów i granatów. Młoda kwaciarka, u której kupuje bukietek fiołków, ma wspaniałe oczy, czarne, pełne iskier, a ten góral w czerwonym pasie, co pali fajkę, opierający się na swoim mule, przyozdobionym pomponami i dzwoneczkami, jest piękny, jak bohater ballady z okresu romantyzmu. Pełno

długę kopertę i wstążeczkę, jakby umyślnie zostawiając taki dowód.

— Była do tego przyczyna — odparł Smerdiakow. — Gdyby pieniądze ukradł człowiek znajomy, swój, który widział je może na własne oczy, jak ja n. p., to z pewnością wsunąłby je do kieszeni, nie otwierając.

— Zupełnie co innego taki jak Dymitr Fedorowicz, który o pieniądzach tylko słyszał, ale ich nigdy nie widział. Ten musiał się przedewszystkiem przekonać, czy są i przeliczyć. Przytem Dymitr Fedorowicz nie był złodziejem, chwalił się już wpięć na całe miasto, że odbierze od ojca pieniądze, niby własność swoją.

— Dymitr Fedorowicz nie zwyczajny kraść dla tego rozerwawszy kopertę, nie podjąłby jej z ziemi, jak zwykły złodziej i z pewnością zostawiłby dowód na siebie, nie zauważwszy tego nawet.

— To samo powiedziałem prokuratorowi przy śledztwie, nie otwarcie, ale tak niby nieumyślnie jak człowiek ciemny, a on to wziął zaraz na język jakby sam wynalazł, aż mu ślina do ust szła.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

członków zwyczajnych i nadzwyczajnych do grona Tow. p. Brzeziński, wyjaśniając sprawę zakładania wzorowych sądów dla włościan, zaзнача, że na początek jeden taki sąd założony już został w Mogile, a dalsze są w toku. Na wniesione w tym względzie podanie o subwencję, przyznało ministerstwo rolnictwa, zapastrując się bardzo przychylnie na tak ważną dla naszego kraju sprawę podniesienia dobrobytu włościan, roczną subwencją po 2000 kor. na przeciąg 3 lat i wyraziło zarazem zapatrywanie, że również wydział krajowy powinien taką samą kwotą poprzeć te pochwały godne usiłowania Tow. w kierunku podniesienia krajowego sądownictwa. Subwencja roczna 2000 kor. może wystarczyć na założenie 10 do 14 sądów rocznie. P. Pol wnosi, ażeby akcją zakładania sądów wzorowych od razu rozszerzyć na większą skalę. Ze względu na spóźnioną już porę cofnięto ten wniosek dla załatwienia w roku przyszłym, jeżeli wydział krajowy — w co wątpić nie należy — przychylnie załatwi odnośne podanie wydziału Towarzystwa.

W dalszym ciągu posiedzenia miał p. Jaki mionek zajmujący wykład o wynikach, jakie osiągnął przy uprawie warzyw sztucznymi nawozami w zakładzie sadowniczym Glinka na Prądniku czerwonym. Wyniki okazały się w ogóle dobre, a koszty nawozów sztucznych, w porównaniu do zwykłych nawozów bydłowych, znacznie mniejsze. P. Pol, przytaczając artykuł, zamieszczony w zeszycie kwietniowym Ogródnictwa o „Nicotiana Forgethiana, Sanderae“ i „offinis hybrida“, przedłożył silnie pachnące kwiaty, wyhodowane w ogrodzie botanicznym, tudzież lak („cheirantus kewensis“), p. Mueldner okazy jabłka antonówki, gruszek: urbanistki, esperyunki i zefiryunki („Zephyrin Gregoire“) wyhodowanych w ogrodzie inżyniera p. Kluga w Skierniewicach, wreszcie p. Brzeziński 2 gruszki, pochodzące z krzyżowania japońskiej z europejską, bez nazwy, jako zupełnie nowe odmiany, uzyskane w ogrodzie biblioteki Uniw. Jag. przez prof. Janczewskiego. Posiedzenie zakończono zwykłym rozlosowaniem kwiatów.

— W notatce o fundacji im. Ossolińskich, zamieszczonym w Nr. 446 naszego pisma zasła omyłka drukarska: Zamiast zbiorów „mineralnych“, czytać należy zbiorów muzealnych im. ks. Lubomirskich.

— Ignacy Friedman urządza w bieżącym miesiącu podróż koncertową, która w okresie dziesięciodniowym, poczynając od 9 b. m. obejmie następujące miasta: Bukareszt, Jassy, Czerniowce, Lwów, Tarnów: czternastego paź-

tu światła, barw, życia! Oszłomiony, zachwycony Feliks Travel nie ma siły wyjść z tego gwarnego tłumu; przechadza się po placu z wolna, rozkoszując się ciepłem słońca, pod działaniem którego krew w żyłach zaczyna krążyć żywiej, szybciej. Jest jeszcze trochę osłabionym, to prawda, nigdy wszakże nie odczuwał w tym stopniu radości życia. To sprawiło południe! To poprostu cud, zmartwychwstanie! On tu zupełnie wyzdrowieje! Co za szczęście.

Ze jednak całą noc spędził w wagonie, chce mu się spać, a gdy wraca do hotelu, by spocząć wygodnie na łóżku dwie lub trzy godziny, lokej oddaje mu list, który przed chwilą właśnie przysłała hrabina de Pujade. Prosi o pauza Feliksa Travel, by zechciał przyjść do niej na obiad tegoż wieczoru, bez ceremonii, będzie jej bardzo miło poznać autora „Sorenady“ i „Nocy Gwiazdzistej“ oraz porozmawiać z nim o doktorze Damain, któremu zawdzięcza życie etc. etc. Wszystko to zawarte jest w kilku wierszach, skreślonym wykwiintem, śpiczastem pismem na papierze ozdobionym hrabiowską koroną.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

dziennika daje artysta koncert w Krakowie w sali Starego Teatru, nazajutrz w Poznaniu, w następnym dwa dni w Królewcu i w Gdańsku. Koncert krakowski rozpocznie się ze względu na skomplikowane warunki podróży, wyjątkowo o godzinie 7-mej.

— **Zasady moralności.** Pod tym tytułem wygłosi dr. Augustyn Wróblewski 8 wykładów w sali hotelu Kleina.

Program jest następujący:

1. Rozkład przyrodniczy zasad moralności, w sobotę, 5 paździer.

2. Oalkoholizmienarkotykach w niedzielę, 6 paździer.

3. O moralności podwójnej w sobotę, 12 paździer.

4. O zabójstwie w niedzielę, 13 paździer.

5. Hygiena jako moralność, w sobotę 16 paździer.

6. Sprawy społeczne (kobieca, robotnicza) z moralnego punktu widzenia w niedzielę, 20 paździer.

7. Sprawa narodowościowa, a w szczególności żydowska, z moralnego punktu widzenia, w sobotę, 26 października.

8. Moralność religijna, w niedzielę, 27 paździer.

Dochód przeznaczony na „Czystość“ i na Tow. Abolicjonistyczne. Początek o godzinie 8-mej.

— **Gorzkie skargi na piekarzy krakowskich** przesyła nam jeden z czytelników, nawiązując do notatki o zapieczonym karakonie.

Piekarze krakowscy, pisze nasz korespondent, pocichu prowadzą swoją walkę z żołądkami i kieszeniami publiczności i pocichu zwyciężają. Jak wiadomo, wkrótce po strejku zaczęli oni obniżać cenę chleba, ale jego wagę i za 24 centy dawać nie 4 funty lecz 170 deka chleba; teraz chleb waży już nie 170 deka, ale okrągłe... 3 funty. Prócz tego z t. zw. chlebem Grahama dzieją się tam dziwne rzeczy: w nabytym wczoraj przezemnie bochenku skórka była z ciasta, podobnego do chleba Grahama, ale ośrodek był cały ze zwyczajnej pszennej bułki. Trudno, gdzież podawać czerstwe, przez nikogo nie kupione bułeczki, trzeba rozmoczyć... no i w chlebie Grahama jakoś to pójdzie. Takie i tym podobne fakta powtarzają się stale: to karakon zapieczony w chlebie, to inny jaki insekt, to kawałek drzazgi lub sznura, to waga zmniejszona i t. p.; fakta te podawane są przez publiczność do pism, pisma pomieszczają z mniej lub więcej ognistymi apostrofami pod adresem piekarzy i na tem się kończy, a pp. piekarze nadal robią swoje. Przeciwno tej ich „robocie“, skierowanej ku ogłodzeniu publiczności, robocie która najbardziej się odbija na zdrowiu i kieszeniach najbiedniejszej i najliczniejszej klasy ludności pracującej, należy rozpocząć systematyczną kampanję i nie ustawać póki ta robotą nie zajmą się powołane instytucje: inspekcja sanitarna zaprowadzeniem porządku i warunków higienicznych w pracowniach piekarskich, a władze miejskie (jeżeli znajdą jeszcze czas na takie drobnostki, przy „secesji“, posłów krakowskich, Wielkim Krakowie i t. p.), uregulowaniem cen i wagi chleba. Inaczej zdaje się dojdzie do tego, że bułeczki krakowskie dojdą do rozmiarów śliwek, a największą i najważniejszą ich część stanowią będą sznurki, drzazgi, karakony i t. p., które pokrywać będzie cienka warstwa właściwego pieczywa. Przy okazji załączam niektóre wyjątki z napisu na papierkach firmowych jednej z piekarń, papierków drukowanych w Budapeszcie.

Zamieszczając powyższe żale, musimy dodać od siebie, że za przedmioty, znajdujące w pieczywie, nie zawsze można czynić odpowiedzialnymi majstrów piekarskich, zdarza się często, że pomimo największej staranności z ich strony, jakiś rozpustny czy złośliwy chłopak rozczyniający ciasto, wrzuci tam kawałek sznurka lub nawet coś gorszego, przez złość lub swawolę. Od domowego złodzieja nikt się nie uchroni. Inna rzecz, pomieszczenie wielu piekarń jest zupełnie nieodpowiednie, zdarzyło nam się kilkakrotnie widzieć bułki przed włożeniem do pieca trzymane na deskach leżących na podłodze brudnej i niezamiecionej sieni. Są to niewłaściwości, które władze przemysłowe powinny usunąć; władze również mu-

szą czuwać, by waga pieczywa odpowiadała zapowiedzi, i odpowiadała cenie.

— **Nożownik.** Pogotowie ratunkowe opatrzyło wczoraj wieczorem w Rynku głównym 19-letniego Kazimierza Morawskiego pomocnika fijakerskiego, którego 16-letni Marjan Kuliszkiwicz, włóczęga, w bójce nożem pchnął w brzuch tak silnie, że mu się otrzewna wydobywała. Po opatrunku odwoziło pogotowie Morawskiego do szpitala św. Łazarza. Kuliszkiwicz aresztowano.

— **Na gorącym uczynku.** Agent policyjny p. Słoninka dziś o godzinie 3 w nocy przytrzymał Istwana Chomistka Węgra, w chwili kiedy ten dobranym kluczem dobierał się do szynku przy ulicy Dietlowskiej. Chomistek miał ochotę napić się wódki i obliczyć kasę ale mu p. Słoninka w tem przeszkodził.

— **Znaczna kradzież.** Z Tarnowa donoszą, że komisarzowi powiatowemu p. Zukotyńskiemu jego służący, 28 lat liczący Władysław Zarzecki skradł 1.700 koron i zbiegł w niewiadomym kierunku.

Repertuar teatru miejskiego w Krakowie.

Poniedz. „Przemysł pani Warren“ kom. w 4 akt. B. Shawa.

Wtorek „Szkoła“ sztuka w 4 akt. Z. Kaweckiego.

Sroda „Edukacja księcia“ komedia w 4 akt. M. Donnay'a (pop.)

Czwartek „Przemysł pani Warren“ kom. w 4 akt.

Piątek „Szkoła“ sztuka w 4 akt. Z. Kaweckiego.

Sobota „Lita et Compagnie“ kom. w 1-m akt. Al. hr. Fredry i „Piękna Mirandolina“ (La Locandiera) komedia w 3 akt. W. Goldoniego.

Niedziela o godzinie 3 „Mąż z grzeczności“ kom. w 3 akt. A. Abrahamowicza i Ruszkowskiego.

O godz. 7 „Lita et Compagnie“ kom. w 1 akt. Al. hr. Fredry i „Piękna Mirandolina“ (La Locandiera) kom. w 3-ech akt. W. Goldoniego.

Najtańszy

Skład Fortepianów W. BARABASZA

KRAKÓW, Rynek L. 39, i p. Linia A-B
(Dom W-go J. Flischa)

— **Stypendjum dla leśników.** Komitet galic. Towarzystwa Gospodarskiego ogłasza niniejszem konkurs na trzy stypendja po 800 k. rocznie dla słuchaczy Wydziału leśnego Akademii i ziemiańskiej we Wiedniu. Ubiegający się o to stypendjum winni do 15 października b. r. nadesłać do Komitetu (ul. Karola Ludwika 3) podania z dołączeniem: świadectw szkolnych (egzaminu dojrzałości, egzaminu państwowego, z kolloktywów i t. p.), metryki chrztu świadectwa ubóstwa, zobowiązania wstąpienia do służby państwowej po ukończeniu nauk.

Stypendja powyższe przyznaje się na jeden rok, wypłaca zaś w ratach góry z kasy Ministerstwa rolnictwa we Wiedniu za kwitem przez rektora Akademii potwierdzonym.

Warunkiem wypłaty i dalszego otrzymywania stypendjum jest zdawanie z dobrym postępem przepisanych kolloktywów i egzaminów.

— **Namiestnik hr. Potocki** powrócił do Lwowa i brał udział w posiedzeniu sejmu. Posłowie którzy nie mieli sposobności wyrazić mu swego żalu i współczucia z powodu niepowetowanej straty, jaka p. namiestnika dotknęła, składali mu szczere i serdeczne kondolencje.

We czwartek o g. 3 popoł. zjawiała się u p. namiestnika deputacja Koła polskiego w Wiedniu, złożona z prezesa p. Abrahamowicza i wiceprezesów pp. dra Dułęby, dr. Głabińskiego i ks. Pastora. JE. Abrahamowicz wyraził p. namiestnikowi imieniem Koła polskiego szczere współczucie.

— **Sprzedawczycy w Galicyi.** Dzienniki lwowskie notują fakt niezmiernie przykry, któ-

MIODOSYTNIĄ Kazimierza Robackiego

założona w 1841r.
Krak 6 w, ul. Sław.
kowska 26 poleca

MIÓD STOŁOWY LEKKI, BUTELKA 50 CT.
MIÓD STOŁOWY MOCNY, BUTELKA 60 CT.
MIÓD WYTRAWNY . . . BUTELKA 70 CT.

MIÓD KURACYJNY . . . BUTELKA 80 CT.
MIÓD ESSENCYA . . . BUTELKA 1 ZŁR.
MIÓD KOPOWIEC, BUTELKA 1 ZŁR. 20 CT.

MIÓD KASZTELAŃSKI BUT. 1 ZŁR. 50 CT
MIÓD BERNARDYŃSKI — BUTELKA 2 ZŁR.
MALINIANKI — WIŚNIANKI — I DERENIANKI

ry dowodzi, że sprzedawczykowstwo i frymarzenie ziemią, zakradły się już i do Galicyi...

Oto wielkie dobra rytrzańskie, obejmujące blisko 10000 morgów lasu, kupił niedawno hr. Dominik P. Już wtedy przebąkiwano, że sprzedaż ta jest fikcyjną, gdyż stan majątkowy hrabiego nie pozwala mu na kupowanie takich obszarów. Rzeczywiście tak było; nabywca był tylko pośrednikiem który Rytro natychmiast odsprzedał Prusakowi Lienartzowi, który naturalnie usunął z zarządu natychmiast Polaków i sprowadził całe gromady niemieckich oficyalistów...

Pomijając już to pozbawienie chleba kilku nastu rodzin polskich, sam fakt przefrymarzenia takiego obszaru ziemi polskiej w ręce pruskie, jest w najwyższym stopniu ubolewania godnym. Jeżeli uderzamy na sprzedawczyków wielkopolskich, jeżeli piętnujemy spekulacje takiego Stapińskiego, który nie licząc się z interesami narodowymi, parceluje obszary dworskie pomiędzy Rusinów, to takiż postępek szlachcica noszącego historyczne nazwisko, jest podwójnie naganny...

Smutnych refleksji które się nasuwają z tego powodu snuć nie będziemy. Na jedno tylko zwracamy uwagę.

Na wschodzie przechodzą majątki szlacheckie w ręce żydów, na zachodzie w ręce niemieckie, jakże będzie wyglądać niebawem kurja większej własności, której utrzymania domaga się obecnie prawica sejmowa?

Wieliczka. W kościele parafialnym we środę 2 b. m. odbył się ślub St. Wojciecha P o b u d k i e w i c z a z urzędnika górniczego z Śląska z panną Heleną W ł o d a r c z y k ó w n ą z Wieliczki. Ślub pobłogosławił brat panny młodej X. Misjon. Stanisław Włodarczyk. Orszak weselny podejmowała rodzina panny młodej ze staropolską gościnnością. Około 100 telegramów gratulacyjnych otrzymali państwo młodzi ze Śląska, Morawy i Królestwa Polskiego. Para odjechała w podróż poślubną do Włoch.

— **Na profesora uniwersytetu w Sofii** powołało ministerstwo oświaty bułgarskie ruskiego „uczzonego“ we Lwowie d-ra Iwana Frankę. Ministerstwo proponuje mu katedrę słowiańskich literatur pod bardzo korzystnymi warunkami. Dr. Franko odnosi się do tej propozycji przychylnie. Nadto bułgarskie ministerstwo ofiaruje katedry jeszcze dwom Rusinom: d-rowi Zobkowowi i docentowi prawa karnego we Lwowie d-rowi Dobrzańskiemu. Dr. Dobrzański propozycji ze względu na swój podeszły wiek nie przyjął.

— **Stroje żony.** Ważne dla mężów orzeczenie wydał najwyższy trybunał. W Wiedniu zaprezentował krawiec pewnemu nieszcześliwemu mężowi rachunek wynoszący 9000 k. za... dwie toalety. Małżonek przerażony odmówił zapłaty. Stąd skarga. Sąd pierwszej instancji przyznał rację krawcowi. Trybunał najwyższy orzekł wręcz przeciwnie. W motywach podniestono że głowa rodziny (mąż) nie jest obowiązany płacić za to, co członkowie jego rodziny, więc i żona, biorą na kredyt. Przy kosztownych obśtalunkach, należy się upewnić, czy mąż przyjmuje na siebie gwarancję za zapłatę.

Odąd zatem krawcy i modniarki muszą się mieć na baczności, i lekceważonych dotąd mężów więcej uwzględniać.

— **Mord w cyrku.** Po ośmiodniowej rozprawie wczoraj wieczorem zasądzono w Berlinie przedsiębiorcę cyrkowego Dawida Niederahofera oskarżonego o zamordowanie kupca Henschla oraz o fałszowanie weksli, na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych na śmierć przez powieszenie.

— **Zabójca hr. Komarowskiego.** O jednym z bohaterów sensacyjnego morderstwa w Wenecji, zabójcy hr. Komarowskiego Naumowie, petersburskie „Birz. Wied.“ podają ciekawe szczegóły.

Według tych rewelacji, Naumow jest synem b. gubernatora permńskiego, Aleksandra Naumowa. Po ogłoszeniu manifestu z dnia 30 października 1905 r. tłum mieszkańców miasta Permu, oprowadzał gubernatora po mieście, zmuszając go do wypuszczenia z więzień aresztantów. To było powodem do udzie-

lenia mu dymisji ze stanowiska naczelnika guberniji.

O życiu prywatnem b. gubernatora permianie opowiadają wiele historii. Syn jego zabójca hr. Komarowskiego, otrzymał wykształcenie w liceum moskiewskiem i na akcie uroczystym po ukończeniu nauk, wygłosił wspólną mowę w duchu czarnosecinowych „Mosk. Wied.“ które też nie omieszkały podkreślić tego, wróżąc młodzieńcowi świetną przyszłość.

— **Bandy rozbójnicze na Podolu rosyjskiem.** Z Podola rosyjskiego donoszą o grasujących tam coraz zuchwalej bandach rozbójniczych.

W tych dniach 12 uzbrojonych bandytów otoczyło w nocy dom dzierżawcy wsi Sieliszczę p. Czernitowskiego. Na szczęście stróż nocny, obudzony szczekaniem psa, poruszył całą służbę folwarczną i rabusie musieli się ratować ucieczką.

Po godzinie, ta sama banda wylamała drzwi cerkwi miejscowej, gdy zaś stróż zadzwonił na trwogę, jeden ze zbójców zabił go dragiem żelaznym na miejscu.

Następnej nocy ci sami rozbójnicy wtargnęli przez wylamane okno do cerkwi w Szerokiej Grobli, ale tu zabrali tylko 2 rbl. z kopiczkami, butelkę wina, korkociąg i szczotkę. Wkrótce potem banda zjawiała się do Bochońnik, należących do p. Tarutina. Jeden z rabusiów niechęć wystrzelił. Stróż obudzony wystrzałem, zaalarmował całą służbę. Wezwano na pomoc włościan, ci z początku ostro brali się do rabusiów, ale gdy jeden z nich krzyknął żeby dali im pokój i że „towarzysze“ strzelać będą celnie, przestraszeni wieśniacy wypuścili bandytów.

Kronika literacka

Z nowości wydawniczych.

Ukazała się niedawno na półkach księgarskich, ozdobna książka p. t. „Otchłanie wielkie“ wydana w Wieliczce nakł. p. J. Czernckiego. Pierwszy to raz zdaje się, słynne na cały świat kopalnie oczekują się tak wyczerpującego opisu. Służyć on może doskonale jako przewodnik i pamiętka dla zwiedzających co roku tak licznie kopalnie, zachęcić powinien zarazem niejednego, którym są one dotychczas nieznane. Znaleść można w zajmującej tej książce obok opisu samej Wieliczki barwny obraz powstania kopalni, które legenda odnosi aż do XIII w. Właściwa era rozwoju rozpoczyna się od czasu, gdy zdjęto z nich pierwsze plany, a nastąpiło to w wieku XVII z polecenia króla Zygmunta III. Dalej następuje szczegółowy opis pojedynczych szybów z datą i genezą powstania. Najważniejszą jednak i najpiękniejszą zarazem część książki stanowią liczne ilustracje, na które złożyły się dzieła naszych artystów. Spotykamy tu nazwiska Jana Matjki (arcydzieło jego „św. Kinga“ figuruje na wstępie), Aksentowicza, Tetmajera, Stachiewiczza, Mroczkowskiego i innych, a prace ich w znakomitej wprost reprodukcji przedstawiają pojedyncze szyby, epizody pracy górników, lub złączone z tem legendy. Reprodukcje te, o wydoskonalonej już zupełnie technice, postawić można śmiało na równi z zagranicznymi wydawnictwami tego rodzaju. Wyśly zaś one z zakładu reprodukcyjnego „Zorza“ w Krakowie, który ostatnimi pracami po wszechną zwrócił na siebie uwagę. Wielka to pomoc dla naszych artystów, którzy do niedawna posługiwać się musieli podobnymi zakładami w Wiedniu lub Pradze.

Zmiany w stanie posiadania realności.

za miesiąc sierpień 1907 r.

I. Przez kontrakt kupna:

Parcelę gruntową l. k. 321/12 przy ul. Brzozowej nabyli Róża Zucker, Małka Hirschfeld, Chiel Zucker i Markus Hirsch 2 im. Hirschfeld, każde z nich po 1/4 części, od Gusty Bauminger za 2.000 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. Jakóba nabyli po połowie Simon i Gusta Presserowie od Salomona i Pauliny Markowiczów, za 26.000 kor.

Parcelę gruntową l. k. 710/5 (ogród przy ul. Poniatowskiego) nabyły po połowie: Cecylia z Wermutów Spirowa i Joanna z Kirschnerów Freundlichowa, od Emila i Eugenii Kirschnerów za 4.600 kor.

Parcelę gruntową l. k. 710/6 (ogród przy ul. Poniatowskiego) nabyli po połowie: Michał i Katarzyna Reminowie od Emila i Eugenii Kirschnerów, za 5.300 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. Pańskiej nabyli po połowie: Ferdynand i Zofia Pieradzcy od Władysława i Marji Wimmerów za 104.000 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. św. Filipa (Rynek Kleparski) nabyły po połowie: Marja z Mayzłów Palmanowa i Stanisława Mayzłówna, od Joanny Marji 2 im. Słomskiej Pucińskiej za 56.000 kor.

Parcelę budowlaną (pustkę) l. k. 818 przy ul. Szerokiej nabyli po połowie: Schaja Dawid 2 im. Sagan i Cecylia Saganowa od Walerjana Butrymy za 4.500 kor.

Parcelę budowlaną l. k. 887 przy ul. Wąskiej nabyła Gmina m. Krakowa od Leonory z Rotterów Rothberg za 10.000 kor.

Dom 1 piętr. przy ul. Wąskiej nabyła Gmina m. Krakowa od Jakóba Szymona 2 im. i Ryfki Feigli 2 im. Schererów za 6.000 kor.

Parcelę budowlaną l. k. przy ul. Jakóba nabyła gmina m. Krakowa od Mojżesza Jakóba 2 im. Wienera za 10.000 kor.

Dom 2 piętr. z ogrodem przy ul. Topolowej, nabyła Antonina Dudzikowa od Salomei i Scheindli z Oisenów Breiterowej, za 53.000 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. Felicjanek nabyli po połowie: Józef Mohr, Józefa Mohr, od Daniela bar. Salis Soglia za 29.000 kor.

Część parceli gruntowej l. k. 2437/1 o obszarze 51 m. ², wydzieloną z posiadłości gminy m. Krakowa wcieloną do realności przy ul. Dajwór nabyli po połowie: Salomon i Rozalia z Muncizów Gemeinerowie od Gminy miasta Krakowa za 840 kor.

^{70/144} części domu 2 piętr. przy ul. Sławkowskiej nabył dr. Adolf Meisels od Feiwa Berka 2 im. Himmelblaua w ^{55/144} a od Bernarda Fabiana 2 im. Himmelblana w ^{15/144} częściach za łączną kwotę 17.986 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. Trzeciego Maja nabył Adolf Schönberg od Maksymiliana Blumenfelda za 30.000 kor.

Z realności, położonych przy Małym Rynku, objętych a stanowiących jedną 3 piętr. kamienicę nabył ^{2/10} części Ferdynand Barberowski od Adeli z Barberowskich Dobijowej za 20.000 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. Berka Joselewicza nabyli po połowie Getzel i Gitla małż. Kleinbergerowie od d-ra Rafała Spiry, za 40.000 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. Arjańskiej nabyli po połowie: Adolf i Jadwiga z Brzezińskich Mende od Władysława Kleinbergera za 69.000 kor.

Dom 3 piętr., połączony z oficyną z frontu z 1 piętr. a od tyłu 2 piętrową, położony przy Małym Rynku nabył Julian Dutkiewicz od Cypriana Dutkiewicza za 80.522 kor.

Parcelę budowlaną przy ul. Mikołajskiej a przyłączoną do realności przy ul. Mikołajskiej lwh. 438 nabyli po połowie Joanna i Józef Skwarczyńscy od drukarni Związkowej w Krakowie za 860 kor.

Połowę parceli grunt. przy ul. Poniatowskiego nabyła Mindla Gassner od Fugenii z Spieglów Kirschnerowej za 30.000 kor.

Parcelę budowlaną lk. 1240, wraz z budynkiem na warsztat kotlarski, przy placu Matjki nabyli po połowie Karol i Julia Czunko od Karola i Władysławy Dybasów za 19.000 koron

Dom 1 piętr. przy ul. Szerokiej nabyli Salomon i Paulina vel Perla małżonkowie Markowiczowie od Hirscha Meilecha 2 im. Rebe ki, małż. Grossów, za 27.000 kor.

Parcelę gruntową przy ul. Grzegórzeckiej i ogród tamże położony, nabył dr. Edmund Reiner od Powiatowej Kasy Oszczędności w Krakowie za 31.000 kor.

Dom 2 piętr. przy ul. Tenczyńskiej nabył Jan Dłużyński od Władysława Wszółka i Stefania 2 im. Wszółkowej, oraz Natalii Wszółek, za 59.000 koron.

Gmina m. Krakowa, wzamian za wydzielone z jej posiadłości, położonej przy ul. Dietłowskiej (plac, ulice) części parcel gruntowych, nabyła od Wandalina Beringera, Jana

Paski, Torebki, Woalki, Rękawiczki, Krawatki, Kołnierze, Pończochy, Grzebyki, Grzebienie i Szczotki do czesania, Szczotki do czyszczenia, Mydła, Pudry, Perfumy, Wody kolońskie

poleca w wielkim wyborze po możliwie niskich cenach

C. Szczurkowski, Kraków, Grodzka 2.

Federowicza, Władysława Kaczmarzkiego i Sławomira Odrzywolskiego, parcelę gruntową kl. 3925, przy ul. Dietlowskiej, wchodzącą do ty chczas w skład ich realności.

III. Przez śmierć właściciela:

2610:3200 części domu 3 piątr. przy Rynku gł. wartości 48.030 kor., otrzymała Adela z Reinerów Swolkienowa w spadku po ś. p. Józefie z Schulzów 1 Bartoszkowej 2 Reinerowej.

Ośmą część domu 1 piątr. przy ul. Kupa wartości 1755 kor., w spadku po bł. p. Wolfie Silbigerze otrzymali; Berta 1 Silbiger 2 Reiner w 3/8 częściach, tj.: w 3/8 częściach całości, a Salomea Goldmanowa, małoletni: Szymon Silbiger i małoletnia Etta Silbiger, każde po 1/8 części tj.: po 1/84 częściach całości.

Półowę domu 1 piątr. przy ul. Pawiej wartości 23. koron, drogą spadku po bł. p. Mendlu Franklu, nabyli na własność w równych częściach Abraham Salomon 2 im. Frankel i Szymon Frankel, tj. każdy z nich po 1/4 całości domu.

Dom 2 piątr. przy ul. Topolowej drogą spadku po ś. p. Onufrym Hołowińskim, nabył na własność Maryan, Jan, Józef 3 imion Hołowiński.

Z Sejmu.

Lwów, 4 października.

Wieczorne posiedzenie zaczęło się o godz. 7 m. 15. Marszałek oznajmia, że dziś jako w dniu imienin cesarza odbędą się nabożeństwa pontyfikalne w katedrze łacińskiej i ormiańskiej o godz. 9 rano, a w grecko-katolickiej o godz. wpół do 9 i zaprasza na nie posłów.

Ustawa łowiecka.

Następnie przystąpiono do dalszej dyskusji nad ustawą łowiecką.

Pos. Buynowski postawił poprawkę do § 18, uwzględniającą życzenia posłów włościańskich, aby licytację prawa polowania przeprowadzał z reguły naczelnik gminy.

Spraw. Laskowski imieniem komisji przyjmuje tę poprawkę (oklaski na ławach posłów włościańskich). Wobec tego pos. Zardecki cofnął swą poprawkę, a § 18 przyjęto w stylizacji poprawionej przez pos. Buynowskiego.

Przy § 20, który określa, kto nie może stawać do dzierżawy polowania, pos. Kuryłowicz proponuje skreślenie punktu d („osoby, które nie mogą się wykazać kartą na broń i kartą myśliwską”), a w razie odrzucenia tej poprawki, proponuje odmienne stylizacje tego punktu, a mianowicie wykreślone być mają osoby, które w myśl patentu o noszeniu broni i § 94 ustawy łowieckiej nie mogą otrzymać karty na broń i karty myśliwskiej. Wniosekodawcy idzie o zapobieżenie samowolnemu wystawianiu kart myśliwskich.

Spraw. Laskowski przyjął drugą poprawkę pos. Kuryłowicza. Za zupełnem opuszczeniem punktu d przemawiali pos. Stapiński, Korol i Huryk. Wreszcie § 20 przyjęto z drugą poprawką pos. Kuryłowicza.

Przy § 23 pos. Mogilnicki proponuje, aby po nieudaniu się licytacji pierwszej, przy drugiej licytacji cena wywołania nie mogła być niższą niż o 25 proc. od pierwotnej. Tę poprawkę, przyjętą przez referenta uchwalono.

Przy § 24 o kaucji, jaką złożyć ma dzierżawca polowania, pos. Skołyszewski proponuje, aby zamiast kaucji w wysokości 1 rocznego czynszu, ustanowiono kaucję w wysokości uchwalonej przez zwierzchność gminną, ewentualnie w porozumieniu z obszarem dworskim, najmniej zaś w wysokości 2-letniego czynszu.

Pos. Hanczakowski jest za pozostawieniem tekstu komisyjnego, a to dlatego, aby dzierżawa polowania była bardziej przystępna i dla ludzi ubogich.

Pos. Huryk również w interesie gminy zwalczał poprawkę pos. Skołyszewskiego.

Pos. Skołyszewski wyjaśnia, że w myśl jego poprawki, gmina — jeżeli chce — może uchwalić niższą kaucję. Poprawka pos. Skołyszewskiego nie uzyskała poparcia.

Pos. Mycielski zwraca uwagę na to, że kaucja nie będzie służyć na zabezpieczenie szkód wyrządzonych przez zwierzynę, dlatego myśl pos. Skołyszewskiego powinna być podniesiona

przy paragrafie, który mówi o odszkodowaniu.

Przy par. 25 ks. Jaworski postawił poprawkę, aby czynsz dzierżawny składano do rąk gminy, a nie starostwa. Poprawkę tę odrzucono.

Przy par. 27 sprawozdawca pos. Laskowski przyjął poprawkę ks. Jaworskiego, że po rozwiązaniu dzierżawy polowania, zarządza starostwo nowe wydzierżawienie, a gmina je prze prowadzi.

Jest to zgodne z uchwaloną stylizacją par. 18. Poprawkę tę przyjęto.

Przy par. 34 o przedłużeniu przez starostwo za zgodą zwierzchności gminnej, dzierżawy polowania zbiorowego bez licytacji na dalszych lat 6 — pos. Mogilnicki proponuje skreślenie tego paragrafu. Za tem oświadczył się także pos. Filip Włodek. Pos. Oleśnicki proponuje, aby w razie odrzucenia poprawki pos. Mogilnickiego powiedzianem było „za zgodą Rady gminnej a nie zwierzchności gminnej”. Tę ewentualną poprawkę przyjął sprawozdawca i tak też par. uchwalono.

Przy par. 35 o ustanowienie myśliwego w obrębie polowania zbiorowego, pos. Oleśnicki proponuje odmienne stylizację tak, aby ustanowienie myśliwego było zależnem od swobodnej uchwały Rady gminnej. Sprawozdawca oświadczył się przeciw poprawce, a Izba ją odrzuciła.

Przy par. 39 przyjął sprawozdawca poprawkę pos. Korola, aby rozwiązanie wykonywania polowania przez myśliwego lub zmianę osoby myśliwego, mogło zaproponować starostwo dopiero po wysłuchaniu opinii wydziału powiatowego. Poprawkę uchwalono.

Przy par. 41 pos. Trzeciecki żąda skreślenia drugiego ustępu, który postanawia, że uprawnieni do wykonywania polowania mogą sami być strażnikami łowieckimi. Mowca domaga się tego ze względu na uchwałę o związkach łowieckich. Przeciw poprawce przemawiali posłowie: Huryk, Skołyszewski i Szajer. Poprawkę przyjęto.

Przy par. 42 o noszeniu broni przez straż łowiecką posłowie Kuryłowicz, Szmigielski i Hanczakowski wskazywali na to, że niebezpiecznym jest, aby w paragrafie tym wyraźniej było powiedziane, że „wolno straży łowieckiej z broni zrobić użytek przeciw osobom trzecim tylko w wypadku koniecznej i słusznej obrony”. Pos. Kuryłowicz proponuje opuszczenie tych słów. Poprawkę przyjęto.

Przy par. 50 pos. Skołyszewski zażądał, aby w odległości 200 metrów od zabudowań nie było wolno tropić i ścigać zwierzyny ani do niej strzelać. Komisya proponowała tylko wyrazy „w najbliższym otoczeniu”.

Hr. Wodzicki proponuje odległość 100 metrów. W głosowaniu przyjęto poprawkę pos. Wodzickiego.

Przy par. 51, który zabrania polować w nie dziele i święta uroczyste, pos. Bohaczewski zaproponował bardziej szczegółowe określenie: „święta uroczyste tego wyznania, które ma wielkość odnośnej gminy”.

Pos. Żardecki proponuje, aby w niedzielę i święta wolno było tylko w godzinach popołudniowych polować.

Pos. Korol proponuje, aby w Galicji wscho dniem wogóle było polowanie zakazane w święta obu obrządków.

Pos. Cieński godzi się na poprawkę pos. Korola, ale z tym dodatkiem, aby w niedzielę i święta nie wolno było polować z nagonką, bez nagonki zaś polowanie ma być dozwolone.

Pos. Czajkowski wskazuje na to, że urzędnicy, którzy cały tydzień pracują, powinni mieć w niedzielę i święta możność zdrowej rozrywki. Dlatego mowca proponuje, aby w święta wolno było polować w pojedynkę po rannem nabożeństwie.

Pos. Żardecki i Bohaczewski poprawki swe cofnęli. Z pomiędzy innych poprawek, uzyskała poparcie tylko poprawka pos. Korola. Po przemowie sprawozdawcy i tę poprawkę odrzucono.

Przy par. 53 o zabijaniu obcych kotów i psów, pos. Skołyszewski proponuje skreślenie paragrafu, a przynajmniej, aby psy wolno było zabijać dopiero w odległości ponad 1000 m., a nie 300 od zabudowań.

Pos. Huryk dowodzi, że psy są jedynymi stróżami gospodarstw chłopskich.

Pos. Cieński wnosi opuszczenie słów „psów noszących kagańce nie wolno zabijać”, bo psy i z kagańcami mogą gonić zwierzynę.

Pos. Szmigielski podnosi, że psy gospodarskie nie potrafią złapać zająca, natomiast niszczą chomiki, które są wielkimi szkodnikami.

Sprawozdawca sprzeciwił się wszelkim poprawkom. Przy głosowaniu nad jedną z poprawek pos. Skołyszewski zażądał stwierdzenia liczby głosów, przyczem okazał się brak kompletu. Wobec tego marszałek posiedzenie o godzinie 10 min. 30 wieczorem zamknął. Następnego dnia godz. 10 rano.

Telegramy.

Z sejmów austriackich.

Opawa. Na wczorajszym posiedzeniu sejmiku śląskiego powzięto po długim wywodzie referenta Tuerka następującą uchwałę: „Sejm śląski wyraża przekonanie, że wypłacanie dyet posłom Rady państwa podczas feryi letnich br. nie odpowiada uczuciu prawnemu ludności i zasadom oszczędzania pieniędzy podatkowych”. Następnie wywiązała się dłuższa dyskusja nad projektem zaprowadzenia podatku krajowego od czystego zysku kas oszczędności. Szereg posłów wystąpił przeciw zaprowadzeniu tego podatku, w końcu uchwalono odesłać petycję do wydziału krajowego celem ponownych studjów.

Berno. Sejm morawski rozpoczął wczoraj dyskusję nad prowizoryum budżetowym. W dyskusji wszyscy mowcy podnosili konieczność sanacji finansów krajowych.

Grac. Przewodniczący wszystkich stronnictw sejmiku styryjskiego odbyli wczoraj wieczorem ostatnie posiedzenie przed odroczeniem Izby. W ciągu posiedzenia podano do wiadomości, że stronnictwa większości zajmują się wypracowaniem zarysów reformy wyborczej, które równocześnie z przedłożonym już wnioskiem stronnictw mniejszości poddane będą dyskusji. Uchwalono, aby — skoro tylko te zarysy będą wypracowane, a mianowicie jak najrychlej, jeszcze podczas odroczenia i przed zebraniem się sejmiku — przeprowadzić rokowania stronnictw, tak, aby w przyszłej sesji reforma wyborcza mogła być uchwalona.

Celowiec. Pos. Krampel przedłożył wczoraj w sejmie bukow. wniosek, aby jeszcze w bieżącej sesji wydział krajowy przedłożył projekt reformy wyborczej sejmowej, powiększający liczbę mandatów kurii powszechnej, ale utrzymujący zasadę reprezentacji interesów. Wniosek będzie postawiony na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Za zamordowanie Silbersteina.

Łódź. Na zarządzenie generał-gubernatora zostało z pośród uwięzionych z powodu zamordowania fabrykanta Silbersteina 127 osób, między tem i 13 kobiet skazanych na zesłanie w odległe gubernie.

Zbrojenia Ameryki.

Cair. (B. kor.) Prezydent Roosevelt wygłosił mowę, w której oświadczył się za powiększeniem floty.

NADESŁANE.

Zakład dentystryczny

W. Lipońskiego

przeniesiony

na ulicę Floryańską l. 13.

•nad sklepem firmy Skórczewski i Polakiewicz

Dr. T. Piotrowski Floryańska l. 47.

Telefon 523. Ord. 2-4.

Zakład dla leczenia chorób koblanych **Podwale l. 12**, otwarty dla chorych

dochodzących 9—12 i 4—6.

—000000000000000000—

Bilety wizytowe wykonuje **Drukarnia** „Głosu Narodu”

Tylko wtedy prawdziwy, jeżeli trójgraniasta flaszka zamknięta poboczną opaską (czerwony i czarny druk na żółtym papierze).

DOTYCHCZAS NIEZRÓWNY
W. MAAGERA prawdziwy oczyszczony

TRAN z wątroby
Miętusów

(w prawnie ochronionym opakowaniu)
żółty, flaszka 2 kor., biały, flaszka 3 kor.,

Wilhelma Maagera
w Wiedniu.

Badany przez najznakomitszych lekarzy, a wskutek łatwego trawienia szczególnie także dla dzieci polecony i zapisywany we wszystkich tych wypadkach, w których lekarz chce sprowadzić wzmocnienie całego ustroju, szczególnie pierś i płuc, przybytek wagi ciała, poprawienie soków, oraz wogóle oczyszczenie krwi.

Do nabycia prawie we wszystkich aptekach i składach aptecznych austr.-węgierskiego państwa. 2230 12

Główny skład i rozsyłkę dla państwa austr.-węgier. ma
W. Maager w Wiedniu III./3., Heumarkt Nr. 3.
Naśladowictwa będą sądownie ścigane.

Ciągnięcie nieodwołalnie 9 listopada 1907.

Loteryi Wiedeńskiej c. k. Policji

1 los kosztuje 1 koronę. — I główna wygrana

Koron 30.000 Koron

II 5000 kor. i III 1000 kor. zostaną stosownie do najwyższego polecenia Jego ces. i aról. Majestatu i na żądanie wygrywającego wypłacone w gotówce z potrąceniem 10% podatku od wygranej. — Losy są do nabycia we wszystkich kantorach wymiany, kolekturach loteryjnych i trafikach. Biuro loteryi c. k. Policji znajduje się w Wiedniu I., Schottenring 11 (w budynku Dyrekcji Policji).

«Jeżeli kto kaszle w sposób rozpaczny niech tylko zażyje Pastylek Geraudel'a.»

Dosyć jest raz spróbować żeby się przekonać o skuteczności:

PASTYLEK GERAUDEL'A

Nieomylnych w leceniu Nieżytu, Kaszlu nerwowego, Zapalenia opłucnego, Chrypki, Zakatarzenia, Irytacji pierściowej, Astmy, etc.

Niezbędnych dla osób które zbyt często głos utrudniają. Bardzo użyteczne dla Palących.

Pudełko zawierające 72 Pastylek i sposób zatykania takowych: we Lwowie, w aptekach PP. Mikolascha, Wewiorskiego, Krzyżanowskiego, Ruckera, Ehrbara; w Krakowie, w aptek. PP. Wiszniewskiego, Redyka i Trauczynskiego; w Poznaniu, u P. Głabisza i w Czerwonej aptece, etc.

Płótna (siaty) do suszenia chmieln
nadzwyczaj trwałe, tanio poleca tkalnia

M. Goneta w Korczynie. Próbki darmo. 949 10

God dam!

Nakoniec szybko i skutecznie działający środek na nagniotki.

Cook'a & Johnson'a
amerykańskie patent.

Pierścienie na nagniotki

1 sztuka 20 hal. 6 sztuk 1 korona pocztą, 20 hal. porto. Do nabycia we wszystkich aptekach, jak również i drogueryach Monarchii. 555 10

KTO NA GIEŁDZIE

chce zdobyć większe korzyści, lub powetować dawniej poniesione straty, kto każdej chwili pragnie być znakomicie poinformowany, na podstawie długoletniego fachowego doświadczenia, kto także przy większych spekulacjach

swoje ryzyko ściśle ograniczyć

pragnie, niechaj się zwróci załączając markę na odpowiedź pod adr. Informationsabteilung der „Fortuna“, Wien, I., Mülkerbastei 10 470 1

Kilku chłopców

do roznoszenia gazet przyjmie Administracja „Głosu Narodu“.

Poleca na jesień i zimę

Okrycia damskie, kostiumy,

jakoteż

WIERZCHY na FUTRA

MAGAZYN I PRACOWNIA KONFEKCYI DAMSKIEJ, **Stanisław Miś,** KRAKÓW, ul. Bracka l. 6.

Na spłaty
ZEGARY
każdemu

jak również przedmioty precyzyjne ze złota i srebra

na raty miesięczne od 3 kor. wzwyż

Uhren-Versandhaus Mendl Wien IX | Porzelangasse 25. Cenniki za doręczeniem marki.

Mydło z mleka liliowego
ze znakiem konika

firmy Bergmann & Co. Dresden u. Tetschena/E.

Jest i zostaje wedle codziennych wpływających uznań najskuteczniejszą z wszystkich mydeł leczniczych przeciw piegom, tudzież dla uzyskania i zachowania delikatnej, miękkiej skóry i różowej cery.

Do nabycia po 80 hal. we wszystkich aptekach, składach aptecznych, handlach perfum, mydeł i u fryzjerów.

ZARZĄD

Wapienników i Kamieniołomów Miejskich

pod kierownictwem Magistratu w Podgórzu sprzedaje po przystępnych cenach 206

WAPNO SKALISTE

odznaczone listem uznania na Wystawie budowlanej we Lwowie 1892 r., oraz wielkim medalem złotym na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w Krakowie 1900 roku. Wapno gazzone i Wapno do uprawy roli. Również poleca ze swych skał zwanych „Krzemionkami“ i „skała Twardowskiego“ Kamień budowlany, brukowy i Szuter. Zamówienia przyjmuje Kasa miejska w Podgórzu, Telefon Nr. 161 i Zarząd wapienników w Podgórzu, Telefon Nr. 162.

Największym
Ideałem

dla pań, aby posiadać pleć matową, arystokratyczną jako oznakę prawdziwej

piękności. — Zadnych zmarszczek, wyrzutów, ani plam: skórze zdrową i czystą otrzymuje się przez używanie Crème Simon, Pudru i Mydła Simon'a. Należy żądać prawdziwą markę.

Kasa zaliczkowa

Filii Banku hipotecznego w Krakowie, ul. Bracka 1.

Pożyczki ze skryptami

notarialnymi (spłata ratami tygodniowymi, miesięcznymi, kwartalnymi).

Pożyczki na zastaw

kosztowności (złota, srebra, drogich kamieni i papierów).

„Przewodnik dla Organistów“

zawierający wskazówki jak organy w dobrym stanie utrzymywać, reparacje i strojenie ich samemu uskutecznić i t. d. jest do nabycia w Administr. „Głosu Narodu.“
Cena egz. broszurow. kor. 3. w oprawie w półpłótno „ 4. Na przesyłkę pocztową 45 hal.

Kredyt osobisty dla Urzędników, Oficerów, Nauczycieli etc. Samoistne Stowarzysz. Oszczędności i Zaliczkowe Związku Urzędników udzielają na przystępnych warunkach także na długoletnie spłaty pożyczek osobistych. Agencję wykluczeni. — Adresów Towarzystw udziela się bezpłatnie Zentralleitung des Beamten-Vereines, Wien, Wipplingerstrasse 25.

Staruszka 85 letnia, samotna i niedołężna, niegdys zamożna i z dobrej rodziny, obecnie wskutek nieszczęśliwych wypadków rodzinnych, podczas powstania pozostaje bez pomocy i opieki. Zwraca się przeto w swej niedoli do ludzi miłosiernych z prośbą przyjść jej z pomocą. Łaskawe datki przyjmuje Administracja „Głosu Narodu“

Wielkie wrażenie

wywołał w kołach lekarskich szerokiej publiczności wynalazek amerykańskiej

LOVACRINY

wody na włosy odznaczonej na międzynarodowej wystawie w Brukseli złotym medalem i dyplomem honorowym z krzyżem. Lovacrina działa tak dalece na cebulki, że po 8 dniach wytwarza niezawodnie włosy na głowie i brodzie i w ogóle gdzie to jest możliwe. Łupież, strupy, i wypadanie włosów znika pod gwarancją, po jednorazowym użyciu. Mamy dowody, że przeszło 100.000 tysyech i nie mających zarostu przez używanie Lovacrinu uzyskali bujny porost włosów. Lovacrina wytwarza gęsty i długi włos, a posiwiałe włosy odzyskują powoli swoją pierwotną barwę. Cena wielkiej flaszki Lovacrinu, wystarczającej na kilka miesięcy K. 5.— 3 flaszki 12 K., 6 flaszek 20 K. Do uzyskania sympatycznie białej, czystej i delikatnej cery na twarzy, rękach i całym ciele, wolnej od wszelkich nieczystości, jak: Wągry, piegi, liszaje itd. używajcie absolutnie nieszkodliwych, dotąd nieprześcignionych preparatów „Lovacrin“. Cremu Lovacrin w słoikach po 3 K. i 5 K. Wody toaletowej Lovacrin w flaszkach po 3 i 5 K. Pudru Lovacrin (biały, różowy, kremowy) w pudełkach po 3 i 5 K. Wysyłka za zaliczką lub poprzedniemi nadesłaniem pieniędzy przez główny skład: **Ludwik Pollak** (prez. M. Feith), Wien VI. Mariahilferstr. 45. — Do nabycia również w wielu aptekach, drogueryach i składach perfum. — W Krakowie do nabycia: I. Hanak i Sp. droguerya, Szewska 5, Reim i Sp. 2478 0

Chcesz Pan jaknajskuteczniej a przytem jak najtaniej inserować, szczególnie dla chętnie kupującego ludu wiejskiego, w takim razie proszę

żądać natychmiast prospekt i warunki co do zamieszczeń w mych poczytnych polskich kalendarzach nakład na r. 1908. Księg. nakł. Edw. Feitzingera w Cieszynie, Śląsk austr.

Ogłoszenie! [271

Wina do Mszy św. dostać można u ks. Petra Krawec w Hanuszowcach p. loco Szepes megye Węgry.

Stołowe białe a 46, 50, 60, 70, 80 hal. liter.

Czerwone od 70 h. wyżej.

Tokaj samorodny a 1, 1,50, 1,60, 2 kor.

Tokaj słodki (ausbruch) a 4, 5, 6 kor. litr.

Ręczę za prawdziwość wina tego: ks. Jan Kwiatkiewicz z Sromowie ks. Antoni Łętkowski z Krościenka.

Marka ochronna: **„Kotwica“**

Liniment. Capsici comp.,

zastąpienie

Pain-Expelleru,

jest powszechnie znane jako wyśmienite, bóle usmierzające nacieranie; do nabycia we wszystkich aptekach po cenie 80 hal., K 1.40 i 2 K. Przy kupnie tego powszechnie ulubionego środka domowego należy przyjmować tylko butelki oryginalne w pudełkach z naszą ochronną marką „kotwica“, wtenozas jest pewność, że nie otrzymało wyrobów oryginalny.

Apteka Dr. Richtera

pod „złotym lwem“ w Pradze,

ulica Eliášovy

№. 5 nowy.

Wysyłka codzienna.

Skutek SIROLINY „ROCHE“

przy stosowaniu jej w chorobach organów oddechowych, kaszlu itp., szczególnie jednak przy chorobach piersiowych spowodował powstanie licznych

małowartościowych naśladownictw

Srodki te mogą być naturalnie taniej sporządzane i sprzedawane, lecz przy stosowaniu ich można się narazić na niebezpieczeństwo wywołania nieporządanych zaburzeń. Poleca się zatem żądać zawsze SIROLINY „Roche“ stanowczo tylko w

ORYGINALNEM OPAKOWANIU

Do nabycia w aptekach na polecenie lekarza po 4 kor. za flaszkę.

F. Hoffmann-La Roche & Cie.
BASEL (Szwajcarya), GRENZACH (Baden).

Zakład artystyczno-kamienniarzki
Józefa Kuleszy
naprzeciw omentarza w Krakowie posiada wielki wyb. got. pomn. z piask., granitu i marmuru. Podejmuje się wykon. grobowców w miejscu i na prow. [265]

JEDYNA W KRAJU

FABRYKA PASÓW
maszynowych

Ignacego Wurma

w Krakowie ul. Kanonicza l. 18.

Znakomite
marmolady
 do legumin nadeszły
 w handlu pod firmą
Wojciech Olszowski
 w Krakowie, Mały Rynek.

Najtańsza

Nafta salonowa

litr 15 ct., 5 litrów po 14 ct.

Buchlewicz, Szpitalna 21.

Erlauskie winogrona.

kosz 5 kg. kor. 3, pigwowe jabłka kor. 3, tegoroczne orzechy kor. 3.50, brzoskwinie wielkie kor. 4, małe kor. 3, pomidory kor. 1.80, szpinak, włoska kapusta, selery mieszane kor. 2. Wysyła **Glósz Béla, Erlau** (Węgry). Kores. niemiecka. (1330)

Miód patoka

kuracyjny i deserowy z własnej pasieki, wysyła w 5 kg. puszkach po 6 kor. opłacone, Ks. Wl. Mikitka, proboszcz, Kupezyńce, p. Denysów.

Płatniczy

z kaucją 500 koron znajdzie stałe zajęcie pod bardzo korzystnymi warunkami. **Bar Amerykański, Rzeszów.** (1228)

Agentów

za prowizją poszukuje **Kasa posagowa „Aurora“** Lwów, Podwale l. 7. (1315)

Pomocnik handlowy

liczący lat 19 z działu korzennego dobrze polecony poszukuje posady, zgłoszenia poste restante **H. M. Rzeszów.** (1849)

Panna

lub

bezdzienna wdowa

z kaucją 1000 kor. potrzebną jest do prowadzenia biura na prowincji. Zgłoszenia pod adresem: **M. M. 5,** poste restante Gdów. (1249)

Dom piętrowy

z dwoma ogrodami najszlachetniejszych drzew owocowych (kartowych) w Czarnej wsi, jest do sprzedania. Wiadomość od godz. 2-4 u właściciela domu przy ul. Betyorka l. 3, I. p. (1342 4)

!! Do sprzedania !!

wózek (gik) o 2-ech kołach bardzo elegancki i wózek na podłużnych resorach. Prądnik czerwony przy gościnie ostatni dom na lewo l. 104. (57)

Do wynajęcia

pokoje z utrzymaniem frontowe, u P. **JÓZEFY ROGOSZOWEJ** Kraków, ul. Graniczna l. 14.

Polski Cennik na rok 1907

z przeszło 3000 ilustracjami wysyła na żądanie każdemu gratis i franko (1126)

PIERWSZA FABRYKA ZEFARKÓW w BRÜX
Hanns Konrad w Brüx (Czechy) Nr 714.

Zegarek nikłowy remontoir K. 3. — System Roskopf Patent K. 4. — Roskopf Patent K. 5. — Rejestr. nikłowy remontoir kotwiczny „Adler Roskopf“ K. 7. — Połączony remontoir z werkiem „Luna“, z podwójną kopertą K. 8.50. — Srebrny remontoir zaopatrzone pieczęcią c. k. urzędu probierczego otwarty K. 8.40, podwójnie kryty K. 12.50 — Srebrny opancerzony z prężyną 15 gr. ważącą K. 2.80. — Ruski Tula remontoir z werkiem „Luna“ K. 10.50 — Zegarek z kukulką K. 8.50 — Budzik K. 2.90, z cyferblatem świecącym w nocy K. 3.30, kuchenny K. 3 — Do każdego zegarka 3-letnia sumienna pisemna gwarancja. Żadne ryzyko! Zamiana dozw., albo pieniądze z powrotem. Proszę zażądać polski Cennik zegarków.

W dobrach Komarniańskich

JE. Karola hr. Lanckorońskiego

są do wydzierżawienia od 1-go lipca 1908 r. na lat sześć następujące folwarki:

Czułowice, około 395 m. roli, 465 m. łąk i pastwisk,
Kliczko, „ 375 m. „ 87 m. „ „
Litewka, „ 265 m. „ 210 m. „ „
Porzece, „ 303 m. „ 703 m. „ „

Blizsze warunki w Zarządzie dóbr w Chłopach, poczta i telegraf: Komarno, który przyjmuje oferty, zaopatrzone w wadyum w wysokości półrocznego czynsu ofiarowanego. 1225

Nowość!

Membrany i płyty gramofonowe

do grania bez szpilek dające się zastosować do **każdego gramofonu** a przewyższające pod względem czystości, naturalności i siły głosu, jak również trwałości wszystkie dotychczas znane płyty poleca i wysyła do wyboru

Agencja

Francusko-Polska w Tarnowie.

Generalne zastępstwo na Galicyę płyt i aparatów Pathé.

Odsprzedający otrzymują opust.

Rządowo uprawniona

Fabryka wód mineralnych sztucznych i specjaln. leczniczych
pod firmą

R. RZĄCA I CHMURSKI

w Krakowie, ulica św. Gertrudy, l. 4.
wyrabia pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lekarskiego krak., polecane przez toż Towarzystwo 3200

WODY MINERALNE SZTUCZNE

odpowiadające składem chemicznym wodom:

Bilńskiej, Giesbüblerskiej, Selterskiej, Vichy, Nomburg, Kissingen, tudzież specjalne lecznicze jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną oraz inne wody mineralne z przepisu prof. **Jaworskiego.** Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach cenniki na żądanie darmo.

Pierwszorządny

ZAKŁAD POGRZEBOWY

A. Szafranski ul. Miłkowska, sklep l. 16; mieszkania l. 11 - - - -
Telefon nr. 51. (1114)